

Vad gör vi åt trafiken i Lund?

Trafikens skadeverkningar står alltmer klart för oss. En ökande biltrafik går inte att kombinera med de globala målsättningar för miljön som Sverige ställt upp på. Trafikens utsläpp orsakar sjukdomar och buller. Vägbyggen förstör värdefull natur. Trafikolyckor lemlästar folk och tar liv.

—Men vad kan vi göra åt detta? Måndagen den 16 maj kl 19.30 träffas vi på Vänsterpartiets lokal på Bredgatan 28 för att diskutera trafikpolitik inför valet. Medlemmar, sympatisörer och intresserade är välkomna.

—Hur ska vi ställa oss till vägverkets planer för Lund – bl a Östra Ringen och "Sydöstra vägen"? Har vi något alternativ?

—Är kollektivtrafiken verkligen miljövänlig? Vilket drivmedel ska

kollektivtrafiken använda i framtiden – etanol, naturgas eller något annat? (Se artikel på s. 31)

—Kan vi begränsa bilismen i Lund? Gäller vår gamla paroll om bilfri innerstad? Har vi några nya idéer?

—Kan vi göra Lund till cyklarnas stad?

Detta är frågor vi hoppas kunna diskutera inför framställningen av ett trafikpolitiskt program för Vänsterpartiet i Lund.

Styrelsen

Nej till EU kongressar i Lund

Under veckohelgen kongressar Nej till EU i Stadshallen Lund. Det är organisationens fjärde kongress och troligen den sista i nuvarande form.

Riksstyrelsen har valt Lund som kongressort av två skäl. Dels är organisationen förhållandevis stark just i Lund, dels är Skåne ett svagt distrikt som kan behöva den skjuts en kongress ger i form av uppmärksamhet och aktiviteter.

—*Knake med Maria i Stadsparken* I kväll fredag blir det Jippo med knake i stadsparken från kl 19.

Maria Lindström från Malmö och lokalorganisationens egen Panikorkester (som nyligen släppt ett band) kan höras. Nej till EU:s kabaré från Stockholm visar också upp sig på Grönningen. Fri entré.

—*Demonstration med Per Gahrton* I morgon lördag blir det två eve-

nemang; en demonstration med samling kl 11 på Clemenstorget (avmarsch 11.30) möte på Stortorget där Per Gahrton talar och Panikorkestern spelar.

—*Kongressfest med Wiehe och JJ på Sparta*

På kvällen är det kongressfest på Sparta. Först med mat och dryck för de ca 200 kongressdeltagarna, därefter kl 21 insläpp för "allmänheten".

Mikael Wiehe med band, ståupparen Thomas Pettersson och Jivin' Jake. Biljetter säljs endast i Stadshallen i kongresskansliet under fredag 11-17 och lördag 8-18. Pris 75:-.

Agenda 21 – slutdebatt!

Vänsterpartiets och ABF:s seminarier om Agenda 21 avslutas på onsdag den 18 maj kl 19.30 på Djingis Khans pub. Det blir paneldebatt med deltagare från centern, miljöpartiet, socialdemokraterna

och vänsterpartiet. Nils Lewan bli debattledare, och paneldebattörer blir Peter Björling (mp), Gunnar Jönsson (s) och Karin Svensson-Smith (v). Centern har ännu inte meddelat namn.

Partistyrelse vs. riksdagsgrupp: Oenighet om partnerskap

Världen förändras. I veckan undertecknade Sverige liksom Finland ett avtal med Nato, Partnerskap för fred. Det hade inte varit tänkbart bara för några år sen, med tanke på vår dåvarande officiellt alliansfria utrikespolitik – att verkligheten var en annan är en sak för sej.

Alla riksdagspartierna ställde upp på PpF (med den engelska förkortningen), även vänsterpartiet som i utrikesutskottet hade fått gehör för sina synpunkter, och v-riksdagsgruppen var enig.

Men det finns få fixpunkter i den nya, förändrade världen och inom nästan alla politiska partier finns det osäkerhet i de utrikespolitiska bedömningarna, och inte heller de svenska freds- och konfliktforskarna är särskilt samstämmiga i sina rekommendationer vad gäller exempelvis f.d. Jugoslavien. Därför är det inte så märkligt att det finns olika åsikter också inom vänsterpartiet. På lördagens möte med partistyrelsen fanns det en majoritet som var kritisk till PpF, och det togs ett beslut som bl.a. säger att svensk medverkan "inte är förenligt med alliansfrihet", varför Sverige måste "tacka nej till NATOs erbjudande".

Är det inte bra att partiet inte är parlamentariskt auktoritetsbundet så att den kongressvalda styrelsen kan gå emot riksdagsgruppens uppfattning, frågar vi PS-ledamoten Ann Schlyter.

Svag analys

—Det kan man möjligen säga. Men jag är starkt kritisk mot beslutet, som togs i anslutning till behandlingen av ett fredspolitiskt program. Den bakomliggande analysen är svag. Inga andra argument anfördes än att USA har vunnit det kalla kriget och att vi inte ska ha något med USA och Nato att göra. Men det viktiga som hände var ju att Sovjetunionen och östblocket vittrade sönder av interna motsättningar, därför att regimerna inte var legitima hos de egna folken. Det behövdes inget militärt våld eller hot från Natos sida.

—De flesta av oss jublade när Berlinmuren föll. Några i partiet gjorde det kanske inte, men vi borde kunna förenas i en analys av skeendet.

—Vi har ett helt nytt politiskt läge i Europa och det är inte rimligt att Sverige isolerar sej från det säkerhetspolitiska samarbete som alla grannländer deltar i – även

Ryssland förväntas ju få någon form av anslutning till PpF.

Flammans inflytande

—Partitaktiskt finns det risk för att en splittring som denna skadar oss ett valår, och våra marginaler imponerar ju inte.

—Det är främst Norrskensflamman Information som har drivit en kampanj mot riksdagsgruppens PpF-linje. Det inträffade visar vilken lyhördhet det finns för Flamman i stora delar av partiets ledning, och hur mycket vi saknar balanserande organ och röster.

—Olyckligt var att ingen av de fyra partistyrelseledamöterna från riksdagsgruppen var närvarande på mötet och kunde försvara dess ståndpunkt. Man må ha aldrig så goda individuella motiv för att utebli – Gudrun Schyman var t.ex. utarbetad och hade problem med sjuka barn – men med lite samordning hade det inte behövt bli så illa.

Övertygande mot EU

—Den fredspolitiska plattformen berör bl.a. FN:s roll. Det är en fråga som jag har grubblat mycket på, och jag har kommit fram till att det långsiktigt är skadligt för FN med organisationens nuvarande aktivistiska roll. FN bör inte bli stridande apert i konflikter utan hålla sej till fredsbevarande verksamhet, annars skadas dess anseende bland tredje världens länder.

—Om EU och alternativen till en svensk anslutning fick vi en bra föredragning. Jag har själv länge varit vacklande men är nu nästan helt övertygad om att vänsterpartiets EU-kritiska hållning är riktig.

—Däremot tycks vår EU-politik inte ge oss några lätta framgångar i opinionen. Nya mätningar som redovisades på partistyrelsemötet visar att vi fortfarande balanserar på eller strax under utspärningsgränsen. Och rapporterna från förstamajfirandet berättar att trots omvittnat god stämning uppslutningen minskade något på de flesta håll i landet – utom i Stockholm där den minskade rejält.

Det är första maj, tidigt på morgonen. Platsen är Sjöbo Ora, beläget något ovanför tätbebyggelsen. Utebadet ligger några hundra meter bort, men det finns inget vatten i bassängen. Våren har just kommit till Skåne och bokarna har slagit ut.

De första semesterkipagen – bil, vagn, tält – har anlänt och yrvakna träningsöverallutrustade campare finner till sin förvåning att ett litet 1 majmöte, med röda fanor, håller på att bli till.

Vänsterpartiets vice ordförande Johan Lönnroth förbereder sig på att tala – han kommer att avstå från manuset och i stället tala fritt ur hjärtat. Fanorna är just uppsatta. Cirka tjugo mötesdeltagare väntar på att något ska hända.

Lunds Sjöboensemble poserar en sista gång innan den ska i elden. Gruppen är helt nybildad och har bara repat två gånger. Sjöbofolket hade trott att Lund skulle skicka grånade 68:or men här finns ju ett

En historisk händelse i Sjöbo Kommentar till en bild

stort ungdomligt inslag! Återväxten är god, tänker de.

Gamle Finn med burrikt hår står där med sin tenorsax. Han är lite nervös för instrumentet pajade igår under andra jubileumslåten vid

Mejeriet, och felet har bara nödortfigt åtgärdats. Understämorna är inte heller helt lätta, tycker han.

Jenifer som står intill har inte varit med på repetitionerna men hon är rutinerad och ska nog klara

det, men "La lega" kommer hon att räkna in i dubbel formel 1 takt.

Anna och Hjalmar spelar för första gången offentligt. Det är nervöst och Hjalmar kommer att vid första låten upptäcka att han har fel noter framme. Anna som har ont om klädnypor har redan tappat ett notblad.

Caroline bekymrad

Caroline närmast kameran ser bekymrad ut. Hon har fått snabblära sig spela baryton och hon har haft problem med ett pipande, genomskärande ljud från munstycket.

Men det kommer att gå bra hela mötet och efteråt blir det kaffe och bullar i friluftsområdets cafeteria. Sen är det bara att kasta sig i bilarna och fara till Malmö där Johan ska fortsätta prata och några i Lunds Sjöboensemble spela.

Ja det var en händelserik morgon i Sjöbo, en ensemble debuterade och framför allt – för första gången i historien hade ett vänstermöte i lokal vänsterregi hållits i Sjöbo.

Finn

Vägar för 225 milj. i Lund?

För ett år sedan ställde jag en interpellation i fullmäktige angående hoten om stora vägbyggen som skulle kunna drabba östra Lund. Det var när vägverket hade lanserat sina alternativa idéer för dragningen av E4 genom Skåne. Annika Annerby Jansson (m), kommunstyrelsens ordförande, svarade att hon inte tyckte att Lund hade något intresse av en ny motorväg i kommunen, och att en sådan öster om Lund skulle medföra stora ingrepp.

Regeringen beslöt senare att E4 ska gå till Helsingborg. En del kommuner blev sura, men Lunds kommun sa sig vara nöjd och kunde slå sig till ro. Autostradan genom Lund skulle räcka till för all trafik från Gärdstånga söderut.

Idag är hotet där igen. Inte bara att Östra Ringen ska byggas strax öster om de nya bostadsområdena Östra Linero, Yttre Mårtens Fälad och Yttre Östra Torn. Utan också att en helt ny väg kan komma att byggas i landskapet mellan Lund – Dalby – Sandby.

Autostradan klassas ner

När vägverket nu föreslår att Östra Ringen och Sydöstra vägen byggs med två nya påfarter på Autostradan, samtidigt som Kronetorps trafikplats byggs, betyder det att Autostradan klassas ner till en slags stadsmotorväg. Det innebär i sin tur att en ny motorväg för fjärrtrafik tveklöst kommer att byggas öster om Lund. Östra Ringen kan ju inte räcka som fjärrled till en eventuell Öresundsbro.

Vägverket har nu presenterat en "lokaliseringsplan" för nya vägar öster om Lund. Den har redan vällat iskna protester från folk som inte vill se landskapet österut avskärmat

och sönderhackat av nya stora vägar.

Planen handlar främst om Östra Ringen och väg 108 "öster om Lund". Östra Ringen är ett problem, eftersom den förstör så mycket av landskapet. För länge sedan skulle den gå strax utanför Iliongränden och Musikantvägen. Sedan flyttades den i översiktsplanen till ett läge i Utmarksvägen. Idag vill vägverket bygga den öster om Utmarksvägen, och tanken är att den ska bli 13 meter bred. "Men någon motorväg tror jag aldrig att det blir", sa vägverkets representant vid presentationen i fredags.

Östra Ringen på räls

Vänsterpartiet har hela tiden sagt nej till Östra Ringen, men menar att "Östra Ringen på räls" är ett betydligt bättre alternativ. Det innebär en snabbspårväg enligt översiktsplanen från centrum via lasarettet, universitetet och Ideon förbi Östra Torn, Mårtens Fälad och Linero och vidare mot Dalby.

"Sydöstra vägen" är en väg som det stått mycken strid om. Den skulle enligt vänsterpartiet kunna vara en bra lokal förbindelseväg mellan Gastelyckans och Råbyholms verksamhetsområden – alltså ingen förbifartsled.

Men vägverket vill nu anlägga en fullständig trafikplats på Autostradan vid Råbyholms allé – inte Landerigränden som möjligen skulle kunna vara läge för en underfart.

Protesterna från boende i Nilstorp har inte låtit vänta på sig. En livlig debatt har nu tagit sin början. Det värsta är att vägverket myglat länge med kommunens tjänstemän innan man släppt sitt förslag.

Thomas Schlyter

Framtidens skola

Förslaget till sammanhållen tioårig verksamhet inom kommunal Norrskolor från och med höstterminen 1995 har gett Lars Ragvald anledning till följande kommentarer.

— Den första tanke som slår mig när jag läser förslaget är frånvaron av pedagogiska motiv. Detta är märkligt, när det gäller en så omfattande förändring som det är att utöka skoltiden från nio till tio år. Är det kanske så, att det inte finns några pedagogiska grunder?

Det finns formuleringar som exempelvis "Pedagogisk modell väljs av personalen". Men detta säger ju ingenting mer än att politikerna kan två sina händer om det visar sig att någon inte får modellen att fungera. Det verkar också som om man menar att pedagogisk modell och val av årskurshomogena eller årskursblandade grupper nödvändigtvis hänger ihop.

Men det gör det ju inte i verkligheten. Pedagogik är det som sker i undervisningen, inte den strukturella utformningen. Nu är det den strukturella utformningen som förslaget diskuterar. Dvs hur klasserna ser ut, var sexåringarna ska vara, osv. Man ger vissa allmänna utgångspunkter som att verksamheten

— ska vara anpassad till läroplanen för den nya stadielösa grundskolan,

— ska erbjudas alla barn från sex års ålder,

— ska vara tydlig för föräldrarna vad gäller skolstart vid sex eller sju års ålder,

— var och hur skolgången kan ske m m.

Föräldrarna ska alltså kunna välja om deras barn ska börja skolan

vid sex års ålder eller stanna kvar på dagis. Det låter ju bra, men samtidigt säger man att barnomsorgen svarar för åldersgruppen 1–5 år. Var hamnar då de sexåringar som ska vara kvar på dagis? Ska de samlas ihop i särskilda sexårsgrupper som ligger i anslutning till skolan? Det verkar vara så, men då reducerar man ju föräldrarnas valmöjligheter. De sexåringar som skrivs in ska tydligen placeras i skollklasser. Hur dessa förhåller sig till årskurserna 1–3 finns det olika varianter för.

En luddig fråga är omsorgen före och efter skoldagen. Vem ska ta hand om denna – dagis eller fritids? Om man läser att dagis har hand om 1–5 åringar, så måste det bli fritids. Men vart går då barnen i årskurs 2 och 3, som nu är på fritids? Här finns inget svar i förslaget.

För att förhindra att föräldrar väljer att skriva in sina barn i skolan av ekonomiska skäl, anser man att en översyn av taxan för sexåringar i omsorg och fritidshem bör göras. Det är bra, men det förutsätter att föräldrarna vill ha omsorg för sina sexåringar före och efter skolan.

Tidigare har nämnts ekonomiska vinster, men det är nu tveksamt om de blir så stora. Man kan därför fråga sig varför man ska genomföra förslaget med en tioårig skola. För här finns ett par viktiga frågetecken:

Redan idag ser vi hur sjuåringar börjar skolan med ljus i blicken och ett sug efter kunskap. Men samtidigt ser vi sextonåringar lämna skolan med slökna ögon och skollada i bagaget. Ska vi ge barnen ett extra skolar, så måste det vara väl motiverat för deras skull, inte av ekonomiska eller praktiska skäl. Annars fogar vi ännu ett svek till de andra som vi vuxna har gjort gentemot barnen.

Lars Ragvald

Om fackets roll i miljöarbetet

I beslutsdokumentet från Rio finns ett särskilt avsnitt om arbetstagarorganisationernas roll. Mötesserien på Djingis Khan avslutades med ett möte om fackföreningarna och Agenda 21. Den "lokala" inledaren var Bengt Frick från Grafikerna i Lund.

Inledde gjorde också Kjell-Erik Karlsson från Varberg. Han har arbetat som processtekniker i 21 år på Värö bruk. Långt innan det blev "inne" bedrev han idogt inre- och yttre miljöarbete. Förutom det fackliga arbetet agerade Kjell-Erik kommunalt(v) för de miljöfrågor han valt att driva. Förra året valde Värö bruk att agera med gamla brukspatronfasoner och avskedade Kjell-Erik för att han varit illojal mot företaget. 11/5 meddelar Arbetsdomstolen om det förelåg saklig grund för avskedandet eller ej. Domen får principiell betydelse för det fackliga miljöarbetet i framtiden.

När Kjell-Erik pratade på vårt möte handlade det dock inte mycket om hans egen situation. Nedan följer ett sammandrag av hans inledning.

Samarbete viktigt

Ur Agenda 21 kapitel 29: Som företrädare för arbetstagarerna är fackföreningarna, på grund av sina erfarenheter i samband med industriell förändring centrala aktörer när det gäller förverkligandet av en hållbar utveckling. Det befintliga samarbetet mellan fackföreningar och de stora antalet medlemmar utgör en viktig kanal för de idéer som ligger till grund för principen om hållbar utveckling samt för dess praktiska genomförande. Föreningsfrihet, information och utbildning framhävs som viktiga förutsättningar för löntagarnas del-

aktighet i miljöarbetet.

LO har ett miljöprogram med ett studiematerial till som heter "Jorden vi ärvde".

Kjell-Erik rekommenderade materialet och presenterade flera väsentliga frågeställningar ur det. Bengt Frick påpekade att även "Bättre arbetsmiljö 4" innehåller mycket om den yttre miljön. Alla skyddsombud ska gå en studie-cirkel (oftast på betald arbetstid) med "Bättre arbetsmiljö" som grund. Många fackförbund har egna miljöstudiematerial. Det är viktigt att arbetet med att förbättra den yttre miljön alltid samordnas med arbetsmiljöarbetet. Det får inte bli så att omsorg om den yttre miljön ger nya arbetsmiljöproblem eller tvärtom.

Arbetsgivaren är enligt arbetsmiljölagen skyldig att lämna de uppgifter skyddsombuden behöver för att kunna sköta sitt förtroendeuppdrag. Det kan t. ex. gälla uppgifter om innehållet i olika kemiska produkter. Lagen om kemiska produkter 6§ stadgar att tillverkaren eller importören är skyldig att känna till varans hälso- och miljöeffekter. Samma lag 5§ är den s.k. utbytesprincipen som innebär att företaget är skyldigt att byta ut en kemikalie om det finns ett annat godtagbart alternativ som är bättre ur hälso- och miljösynpunkt. När företaget söker tillstånd enligt miljöskyddslagen har facket rätt att lämna synpunkter på ansökan. Facket har också överklaganderätt i förhållande till myndighetens beslut. Facket bör enligt Kjell-Erik lämna synpunkter på den miljörapport företaget årligen ska avge till tillsynsmyndigheten.

Utbildning i miljöfrågor

Kjell-Erik menade att facket ska kräva att en årlig miljörevision, utförd av utomstående experter.

Denna revision ska uppmärksamma företaget på onormalt stora eller onödiga utsläpp, ge förslag till angelägen forskning samt teknik och produktutveckling i syfte att minska påverkan på den inre och yttre miljön. Facket bör också kräva återkommande utbildning för de anställda i miljöfrågor som rör företaget. Viktigast är detta för de anställda som sköter processer, reningsanläggningar och underhåll. Även inköpare och försäljare är nyckelgrupper i miljöutbildningen.

En annan sak som är väsentlig är att i arbetsbeskrivningarna skriva in miljöaspekterna och därmed tydliggöra den enskildes yrkesroll. Man har ansvar för miljön också i sitt arbete. I vänsterpartiets Agenda-skrift (Solidaritet med kommande generationer) talas om att återupprätta yrkesstoltheten bl. a. genom att lyfta fram de miljöförbättringar som kommer till stånd efter initiativ "underifrån".

Kjell-Erik avslutade med att nämna några av de 86(!) frågor han formulerat i en check-lista som facket kan gå igenom när de vill veta hur bra deras arbetsplats är ur miljösynvinkel.

ABF Lund puffar på

Av Bengt Frick framgick det att Lundafackens engagemang i yttre miljöfrågor inte kommit så långt. Information från huvudskyddsombuden på Gambio och Tetra Laval visar på att intresse finns. ABF puffar på och eventuellt kommer Agenda 21 material ingå i de fackliga studierna till hösten.

Innan vi skildes åt kom vi överens om att hålla fortsatt kontakt. I miljödelegationen har jag också vid flera tillfällen försökt lyfta in satsningar på fackens medverkan i arbetet för en hållbar utveckling.

Karin Svensson Smith

Tråd eller gas – det är frågan

Man har länge diskuterat vilket drivmedel stadsbussarna ska drivas med utan att komma till något entydigt resultat. Självfallet är det så, eftersom det finns så många kriterier för val av drivmedel. Det kan kanske vara på sin plats att rekapitulera några:

1. Hela energitillförseln och konsekvenserna av denna bör ses över på en gång – det är inte särskilt meningsfullt att bara titta på bussarna i stadstrafiken. Kommunen råder ju inte över stort mer än så, vad gäller transportsektorn, en kommunalpolitisk realitet som man inte kan bortse ifrån, men det principiella resonemanget är viktigt.

2. Det finns flera mål som ett drivmedelsbyte ska uppfylla. I botten ligger kravet på ett uthålligt transportsystem, och som en följd av det en minskad förbrukning av fossil energi. På lite kortare sikt torde såväl lokala som regionala problem, t ex försurning, vara väl så viktiga.

3. Det spelar egentligen inte så stor roll var insatserna för ett miljöanpassat transport- eller energisystem görs – det är viktigare att det totala resultatet blir bra.

Av Agenda 21 följer att den rika delen av världen måste minska sin förbrukning av fossila bränslen ned till, säg 50% inom en begränsad tidsperiod, och mera på längre sikt. Så länge som vi kommer att kunna använda fossila bränslen i någon utsträckning, bör detta kunna göras också inom transportsektorn.

Naturgas är då inget dåligt alternativ eftersom det ger synnerligen låga kväveoxidutsläpp. Där emot är etanol bättre än naturgas vad gäller växthusgaser. Dock, lägger man till detta, att det förmodligen alltid gör bättre nytta från energisynpunkt att elda biomassan i ett värmeverk istället för att göra etanol av den, så är naturgas inte ett så dåligt alternativ.

I det sammanhanget kan det påpekas att idén att samla in hushållssopor för central kompostering och utvinning av metan-gas skulle kunna ge ett värdefullt energioverskott utan att näringsämnen försvinner. Huruvida den utvunna gasen kan kallas biogas blir en definitionsfråga med tanke på de stora mängder fossil energi som förs in i jordbruket.

Trådbuss då? Ett utmärkt alternativ som ej återfinns i diagrammen. Elförsörjningen kan dock bli ett problem. Kostnaderna torde annars vara den största stötstenen.

Till sist bör det självklart påpekas att valet av drivmedel för Lunds stadsbussar kommer att förbli av relativt liten betydelse – åtminstone globalt sett – så länge inget görs åt biltrafiken. Hur utsläppen av växthusgaser från biltrafiken ska minska finns det anledning att återkomma till.

Ola Hagring

Det krävs ett visst mått av övermod

att resa till Tyskland och spela hornmusik. Det vackra vädret och det goda tyska ölet sopade undan alla betänkligheter. I veckoslutet reste ett drygt tiotal blåsare ur Röda Kapellet på snabbvisit till Berlinstadsdelen Pankow. PDS (Demokratiska Socialistpartiet) hade bjudit in orkestern att spela på sin årliga vårfest. Åhörarna uppskattade gästspelarna med sin repertoar av svensk, finsk, dansk och tysk musik. Efter Hanns Eislers "Der Roter Wedding" blev hela orkestern bjuden på öl av en äldre herre, som varit sjöman och seglat på Sverige. För arrangörerna blev festen en succé; omkring 18 000 besökare räknades in.

Resan dokumenterades av Thomas Schlyter som tagit denna bild.

VECKOBLADET Bredgatan 28, 222 21 LUND. Prenumerationspris: 160 kr per år. Insättes på postgiro 1 74 59-9. Ansv. utgivare: Monica Bondeson. Sättning och lay-out VB-red. på Tidningsverkstan Svartbrödersg. 3. Tel 046-11 51 59 onsdagar e. kl 18. Fax: 046-14 65 82 Manus kan också lämnas på Bredg. 28 senast onsd. kl 17. Eftertryck av text tillåts om källan anges. Bilder är upphovsmännens egendom. Red. förbehåller sig rätten att korta insänt material. Tryck: KF-Sigma Sölvegatan 22 Lund Tel. 046-18 41 91.

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan).

NY ADRESS.....

Liten ordmärkning 1: Skavanker (?)

Den 9 april hade jag nöjet att ackompanjera Lars-Arne Norborg. Dvs, jag spelade med i Röda Kapellet som interfolierade appellmötet på Mårtenstorget med små melodier. Ja, det var som vanligt ett nöje att lyssna till Lars-Arnes genomtänkta och perspektivrika synpunkter, trots att jag var oense med mycket. För han var skarp i sin kritik av EU.

Och jag studsade till vid en av hans formuleringar: "Karl Johan lade grunden till en tradition av svensk freds- och neutralitetspolitik, som har varat ända in i vår tid. Det har visst haft sina skavanker, men den har ändå lyckats nå sitt viktigaste mål: hålla oss utanför krig."

Jag skrev därpå ett inlägg till följande veckas VB, i vilket nummer (13) appellalet f.ö. publicerades. Men det var så mycket annat som skulle ha plats i det numret och nästa och nästa. Att jag publicerar mej först nu beror alltså inte främst på långsinthet utan på att frågan är rätt tidlös.

Geografin, inte politiken

Lars-Arnes poäng med sitt positiva åberopande av den svenska neutralitetspolitiken är alltså att varna för en svensk EU-anslutning med dess säkerhetspolitiska bindningar. Trots "skavankerna" hade traditionen från Karl XIV Johan hållit oss utanför krig. Jo, men av de närmaste grannarna har alltså även Danmark och Norge haft fred sedan 1945, trots sin Natoanslutning, liksom Finland med dess vänskaps- och säkerhetspakt med Sovjetunionen. Så det är oklart hur långt argumentet håller. För det var ju det geografiskt-strategiska läget och inte någon överlägsen neutralitetspolitik som gjorde att vi höll oss utanför andra världskriget.

Och medan torgmötet pågick den 9 april stod svenska soldater inspärrade bakom minfält nere i Bosnien. Jag har svårt att se den stora skillnaden i att de är utkommenderade på riskfyllda uppdrag av Förenta nationerna eller Västunionen.

Fast det gällde ju ordet "skavanker".

Medvetna läckor?

Det har från EU-kritiskt håll framkastats, att den senaste tidens avslöjanden om Sveriges faktiska militärsamarbete med Nato under flera decennier skulle vara medvetna läckor för att just relativisera neutralitetspolitiken och därmed luckra upp betänkligheterna inför EU. Något kan det väl ligga i detta men det mesta hade säkert kommit fram ändå, nu när arkiven öppnas i öst och handlingar successivt frisläpps i västmakterna med deras i förhållande till Sverige snabbare lyftning av hemligstämplar.

Avslöjandena nu, liksom de tidigare av Wilhelm Agrell, Kent Carlsson och andra forskare, har mötts med betydande liknöjdhet. Få tycks ha blivit genuint upprörda. Inte ens vänsterpartiet har rytt särskilt högt, väl delvis på grund av vår tidigare insyning med en av parterna i det kalla kriget, men också för att det inte ligger i EU-motståndarnas intresse att svärta ner "neutralitetspolitiken".

Själv är jag upprörd. Jag känner mej lurad.

Faktum är ju bl.a. att ryssarna riktade kärnvapenmissiler mot t.ex. Kallinge, Kalmar och Norrköping eftersom de visste att flygbasernas landningsbanor på Natos önskan hade förstärkts för att bära dess attackplan. Skavanker?

Riksarkivariens tystnad

En gång för längesen läste jag historia, med bl.a. Lars-Arne Norborg som uppskattad lärare. Där fick vi veta att det är begriplig statsnytta att vissa papper hemligstämplas, men att historikerna så småningom måste få tillgång till materialet för sina analyser.

Nu konstaterar utredarna att centrala arkivhandlingar rörande Sveriges Natosamarbete nyligen har förstörts på försvarsstaben. Och statsminister Bildt kommenterar helt fräckt att de förstördes för att de inte längre behövdes.

Jag hade väntat mej att riksarkivarien skulle gå i taket och att insändarsidorna skulle skumma över av historikerprotester. Men inte nu tycks särskilt många ha blivit upprörda. Framtidens eventuellt intresserade allmänhet får förlita sej till USA, Storbritanniens och Natos bättre arkivdisciplin för att få veta sanningen.

Rättvisans kvarnar

Inte heller har det väckt mer än förstrött intresse att svenska vänsteraktivister in på 1980-talet rutinmässigt rapporterades till de amerikanska underrättelseorganen. Och att det var folk i den socialdemokratiska apparaten som

Liten ordmärkning 2: "Avskräckande" (?)

Till dem som på fullmäktigemötet den 28.4 argumenterade för seminariets bevarande hörde Lars-Arne Norborg (v). Tråkigt att han och de andra försvararna (c, mp, v, Gösta-John Bredberg (fp) och Sigvard Härnring (m)) inte kunde övertyga majoriteten.

Isitt första anförande drog Lars-Arne en parallell med 1979 års rivning av gamla patologen vid Paradisgatan (v). Beslut som (berättade han) starkt bidrog till att han lämnade sitt dåvarande parti och sökte sej vänsterut. I sammanhanget nämnde han helt flyktigt den "avskräckande" byggnad som hade kommit i patologens ställe nämligen byrålogen.

Häromåret kunde vi läsa Hjärdis Kristensons magnifika avhandling som gav oss perspektiv på patologbyggnaden och dess plats i de akademiska institutionsbyggnadernas historia. Det stärkte mej i min övertygelse att det var fel att riva patologen. Mårten Dunér skrev visserligen en gång att det var ett hus som inte dög till något annat än att skåda lik i, men jag tror att han har fel. Tvärs över gatan har en gymnastiskal byggts om till föreläsningssal och nog

kunde den anatomiska teatern ha transformerats på liknande sätt.

Det är ju detta som seminariedebatten främst gäller. Här har vi ett gammalt stabilt hus med karaktär. Dess gamla funktion har upphört. Nu gäller det att finna en ny. I en dynamisk stad med ett växande universitet bör det inte vara särskilt svårt.

Patologen hade alltså kunnat räddas och universitetsförvaltningen hade kunnat bygga sitt nya hus på annat håll. Men jag anser att den byrålog som ändå uppfördes var arkitektoniskt överlägsen det hus som ersattes, med sin eleganta inpassning på tomt, med sina proportioner, med sin anpassning till Paradisgatan befintliga, enkla putsarkitektur. Liksom många mästare reducerade Klas Anshelm sina uttrycksmedel efterhand, men ju mer jag ser på byrålogen, desto mer uppskattar jag dess kvaliteter. Jag skulle gissa att en avlägsen eftervärld kommer att se Anshelm som en större Lundaarkitekt än Brunius och Helgo Zettervall och kanske även Donatus.

Så "avskräckande" är ett ord som jag verkligen inte ställer upp på.

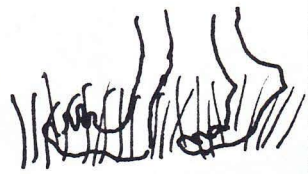
För övrigt anser jag att Villa Sunna bör rivras.

Gunnar Sandin

En dikt har influtit ...

jag är pojken som går i gräset

inte den svartsjuka älskaren
inte den ängslige fadern
inte den betryckte yrkesmannen
inte den desillusionerade drömmaren den stumme
bara pojken som går i gräset

stod för insamlingen av uppgifter.

Även i det fallet har papper förstörts. Men en del material tycks faktiskt ha bevarats. Också i Lund har socialdemokrater sysslat med denna svinaktiga hantering. När identiteterna har fastställts kan de berörda överlevande räkna med att uppmärksammas på lämpligt sätt.

I vissa fall är jag förbannat långsint.

Gunnar Sandin

Bra tvärflyjt

Billig köpes av Nora och Louise. Tel 040-11 56 11.

KOMPOL: Se artikel på sid 1 om medlemsmöte Måndag 16 maj kl 19.30!

RÖDA KAPELLET. Lö 14.5 kl. 10tråning på stadshallen inför Nej till EU-demonstration (stor tillställning, goda möjligheter att synas i TV m.m!) som samlas på Clemensstorget kl. 11 och avgår 11.30 till Stortorget. Repertoar: 3, 5, 8, 19, 67:3, 193, 275, 281. Sö 15.5 rep. på Kapellsalen kl. 18.45 inför bl.a. Backakamevalen. Ingen rep. i pingst. Kontakta Erik K. 14 64 01 för ev. medverkan i karnevalsorkester.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Thomas Schlyter och Rune Liljekvist.

Manus sänds per post till: Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund Onsdag e. 18 till fax 046-14 65 82. Telefon t. redaktionen 046-11 51 59. Telefon till redaktörerna: Thomas Schlyter 046-14 75 05. Kajsa Theander 046-13 28 40. Vid utebliven tidning ring: Rune Liljekvist 046-11 50 69.